

ROZWIĄZANIA

Zadanie 13

- A. Uporządkuj podane w tabeli państwa, terytoria zależne i regiony administracyjne znajdujące się w Europie w kolejności od największego (1) do najmniejszego (7) pod względem liczby ludności. W drugiej kolumnie tabeli wpisz liczby wskazujące kolejność (1-7).
- B. W trzeciej kolumnie tabeli wstaw znak „X” przy jednostkach, które w dniu 1 stycznia 2019 r. były częścią Unii Europejskiej.
- C. W czwartej kolumnie tabeli wstaw znak „X” przy jednostkach, w których w dniu 1 stycznia 2019 r. euro obowiązywało jako jedyna oficjalna waluta.

Państwo, terytorium zależne lub region administracyjny	Kolejność według liczby ludności (wpisz liczby 1-7, gdzie: 1 – największa liczba ludności 7 – najmniejsza liczba ludności)	Terytorium UE w dniu 1 stycznia 2019 r.	Waluta euro w dniu 1 stycznia 2019 r.
Czarnogóra	5		X
Irlandia Północna	4	X	
Katalonia	2	X	X
Nadrenia Północna-Westfalia	1	X	X
Svalbard	7		
Szkocja	3	X	
Wyspy Owcze	6		

Zadanie 14

Według danych Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) w 2017 r. było na świecie prawie 20 mln uchodźców, którzy opuścili (w roku 2017 lub w poprzednich latach) granice swoich macierzystych państw.

- A. Podkreśl nazwy dwóch państw spośród podanych, z których pochodzi najwięcej uchodźców.

Afganistan, Indie, Irak, Liban, Syria, Ukraina

- B. Podkreśl nazwy dwóch państw spośród podanych, na których terytorium przebywa najwięcej uchodźców:

Libia, Niemcy, Pakistan, Turcja, USA, Zjednoczone Emiraty Arabskie

Zadanie 15

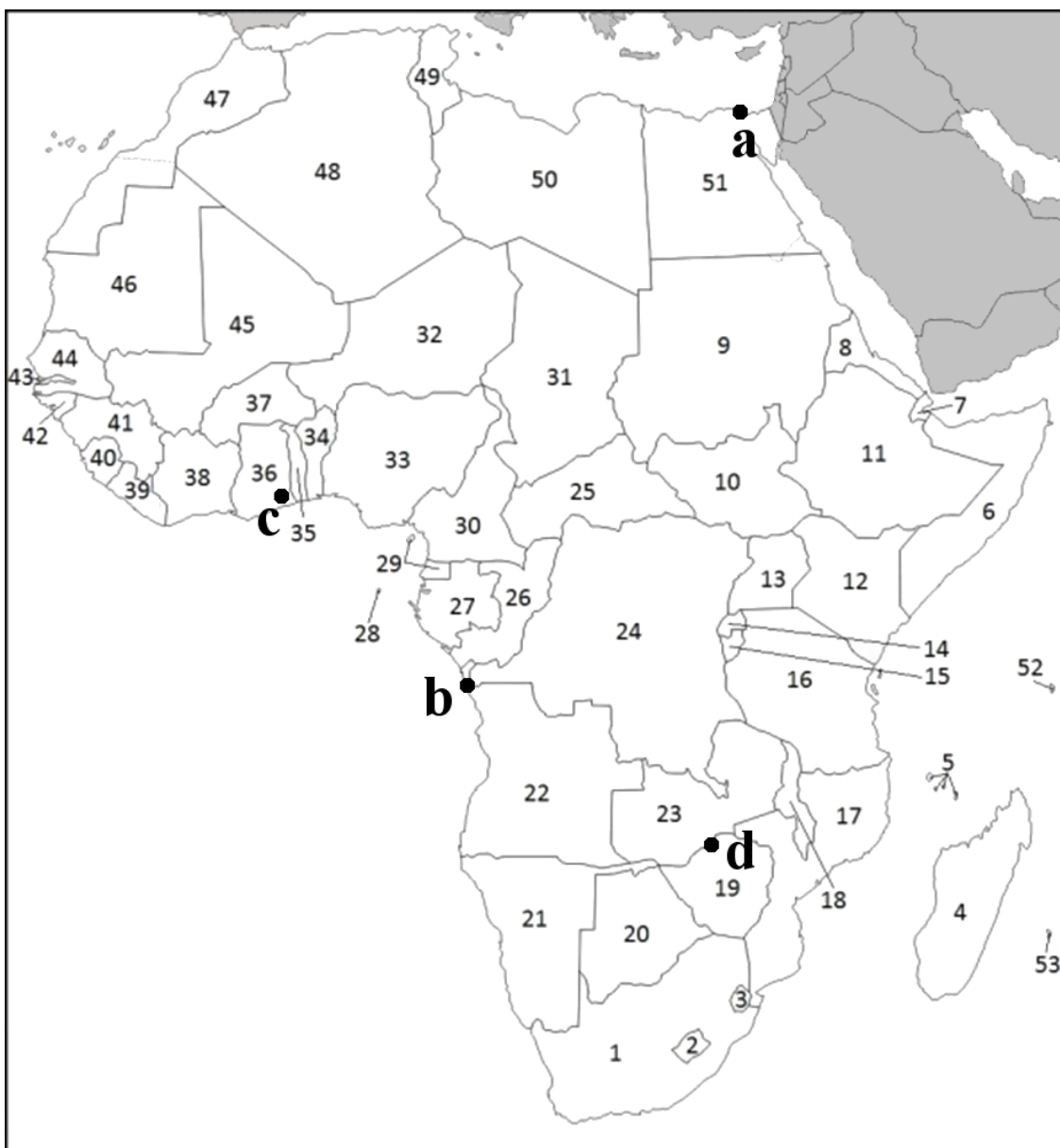
Na poniższej mapie Afryki zaznacz za pomocą sygnatur punktowych (kropka i odpowiednia litera [a-d]) położenie wymienionych obiektów.

a – Port Said (Bur Sa'id)

b – ujście rzeki Kongo

c – Zapora Akosombo

d – Zapora Kariba

Zadanie 16

Poniżej zamieszczono fragmenty czterech materiałów prasowych. Każdy z nich dotyczy innego państwa w Afryce, przy czym nazwy tych państw zastąpiono kropkami. Po przeczytaniu każdego fragmentu wpisz w wykropkowane miejsca poniżej tekstu nazwę państwa oraz liczbę, którą oznaczono je na mapie (zadanie 15).

- A. [...], ubogi kraj na obszarze Sahelu, szybko staje się jednym z najbardziej kluczowych miejsc dla utrzymania międzynarodowego bezpieczeństwa. Zachodnie mocarstwa zainwestowały w stolicę wiele miliardów dolarów, by powstrzymać biegnący przez [...] przemysł migrantów z Afryki Zachodniej nad Morze Śródziemne i ograniczyć działalność dżihadystów z Sahelu, półpustynnego regionu na południe od Sahary. Niektóre odcinki zachodniej granicy [...], z Mali, kontrolują terroryści z Państwa Islamskiego i Al-Kaidy. Przy południowej granicy z Nigerią odrodzone Boko Haram nasila ataki na siły bezpieczeństwa, m.in. na miasto Diffa, gdzie stacjonuje raptem kilkudziesięciu żołnierzy. Na północy leży niestabilna Libia, która stała się rajem dla handlarzy bronią i radykałów.

The Wall Street Journal, 17.09.2018, cyt. za: *Gazeta Wyborcza*, 24.09.2018

Nazwa państwa: **Niger (Republika Nigru)** Liczba na mapie: **32**

- B. [...], który w latach zimnej wojny uchodził za synonim upadku, nędzy i zbrodni (w latach 1975-92 zginęło tu ponad milion ludzi), cieszy się dziś opinią jednego z najprężniej rozwijających się państw w Afryce. W ostatnich pięciu latach notowano tam ponad 7-procentowy wzrost gospodarczy – jeden z najwyższych na kontynencie. Według ekspertów z Międzynarodowego Funduszu Walutowego prawdziwa dolarowa manna ma dopiero na [...] spaść. Złote czasy zaczną się w następnym dziesięcioleciu, gdy zachodnie koncerny zaczną wydobywać gaz ziemny z należących do [...] złóż w basenie Rovuma, uznawanych za jedne z najbogatszych na całym świecie. Poza Rovumą gaz ziemny i ropę naftową znaleziono też w delcie Zambezi i w kilku jeszcze miejscach w północnych prowincjach Nampula, Tete, Niassa i Cabo Delgado.
- PAP, 30.01.2016

Nazwa państwa: **Mozambik (Republika Mozambiku)** Liczba na mapie: **17**

- C. [...] wraz z sąsiednim Wybrzeżem Kości Słoniowej odpowiada za 60% światowych zbiorów. [...] nie ma bogatej tradycji produkcji czekolady, ale kakao odgrywało i odgrywa ważną rolę w historii kraju. Wszystko zaczęło się w 1876 r., gdy 33-letni analfabeta Tetteh Quarshie wrócił na Złote Wybrzeże, jak pod brytyjskimi rządami kolonialnymi określano [...], z wyspy Fernando Póo. W bagażu Quarshie przywiózł kilka nasion kakaowca, które zasiał w ogrodzie. Gleba i tropikalny klimat okazały się idealne do uprawy kakao, a kilka lat później kraj rozpoczął jego eksport.

Die Welt, cyt. za: *Gazeta Wyborcza*, 25.09.2018

Nazwa państwa: **Ghana (Republika Ghany)** Liczba na mapie: **36**

- D. Działalność Ambasady RP została wznowiona po dziewięciu latach od jej likwidacji. Głównymi zadaniami placówki będą wspieranie rozwoju kontaktów gospodarczych, działalność pomocowa oraz opieka konsularna nad obywatelami polskimi. Obszar kompetencji ambasady obejmie również Rwandę, Burundi, Malawi i Komory. [...] jest jednym z głównych beneficjentów polskiej pomocy rozwojowej (m.in. kredytu rządowego o wartości 110 mln USD na modernizację rolnictwa) oraz priorytetowym partnerem Polski w Afryce Subsaharyjskiej (obok Etiopii, Kenii i Senegalu). To także coraz atrakcyjniejszy cel wyjazdów polskich turystów, zwłaszcza na Zanzibar.

Dziennik Gazeta Prawna, 12.04.2018

Nazwa państwa: **Tanzania (Zjednoczona Republika Tanzanii)** Liczba na mapie: **16**

Zadanie 17

Korzystając z mapy Afryki (zadanie 15), wpisz do poniższej tabeli nazwy dwóch najmłodszych państw afrykańskich oraz liczby, którymi oznaczono je na tej mapie.

Rok uzyskania niepodległości	Nazwa państwa	Liczba na mapie
1993	Erytrea (Państwo Erytrea)	8
2011	Sudan Południowy (Republika Sudanu Południowego)	10

Zadanie 18

W pierwszym wierszu poniższej tabeli zamieszczono liczby, którymi na mapie Afryki (zadanie 15) oznaczono sześć państw.

A. Rozpoznaj państwa i wpisz ich nazwy do drugiego wiersza tabeli.

B. Kolejne wiersze tabeli zawierają różne charakterystyki tych państw. Wskaż cechy, wstawiając znak „X” w odpowiednie komórki tabeli, które poprawnie opisują poszczególne państwa.

Uwaga! Przy niektórych cechach znak „X” należy wstawić w wierszu tabeli więcej niż jeden raz.

Oznaczenie państwa na mapie	11	12	14	33	44	50
Nazwa państwa	Etiopia	Kenia	Rwanda	Nigeria	Senegal	Libia
Niepodległość uzyskana od Wielkiej Brytanii		X		X		
Francuski jednym z języków urzędowych			X		X	
Liczba ludności większa niż w Polsce	X	X		X		
Endemiczny obszar występowania malarii	X	X	X	X	X	
Państwo-członek OPEC				X		X
Wyznawcy religii chrześcijańskich stanowią >60% ludności	X	X	X			

Zadanie 19

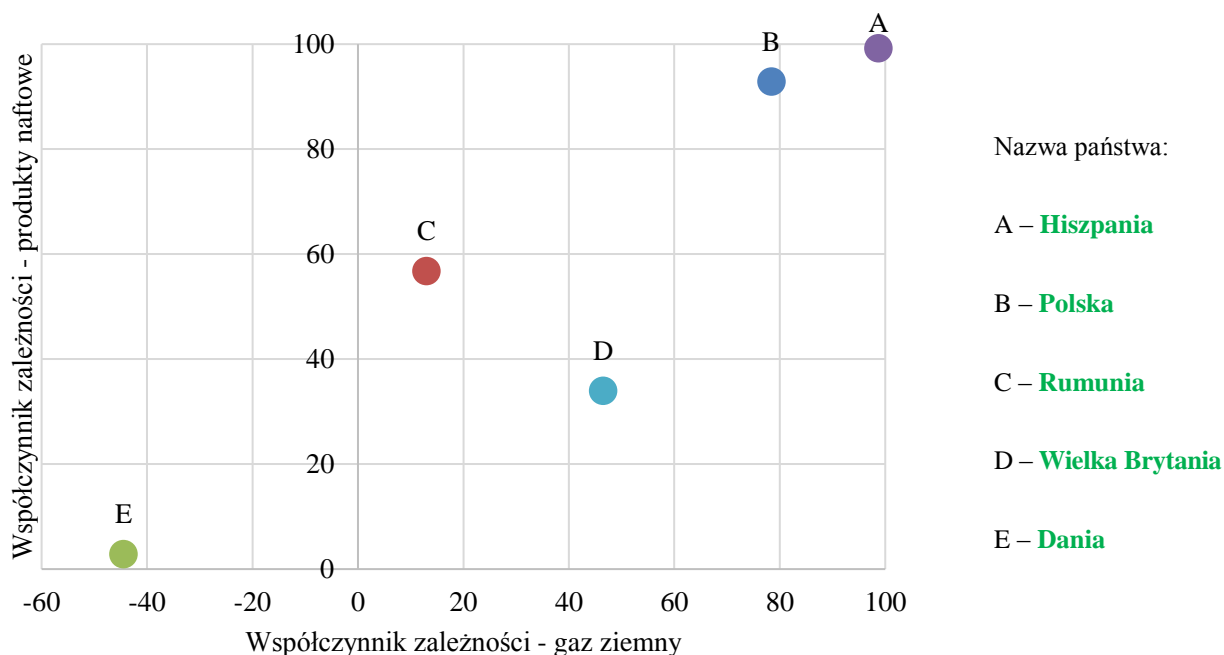
Współczynnik zależności (WZ) energetycznej pokazuje, w jakim stopniu gospodarka jest zależna od importu danego nośnika energii. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:

$$WZ = \frac{Imp - Exp}{Z + M} * 100$$

gdzie: *Imp* – ilość importowanego nośnika energii, *Exp* – ilość eksportowanego nośnika energii (jeśli występuje eksport), *Z* – ilość zużywanego nośnika energii, *M* – ilość zmagazynowanego nośnika energii

Na poniższym wykresie przedstawiono współczynniki zależności dla produktów naftowych i gazu ziemnego w 2016 r. w pięciu wybranych państwach Europy. Rozpoznaj państwa i wpisz ich nazwy do legendy wykresu. Odpowiedzi wybierz spośród poniższych.

Dania, Hiszpania, Niemcy, Polska, Rumunia, Wielka Brytania

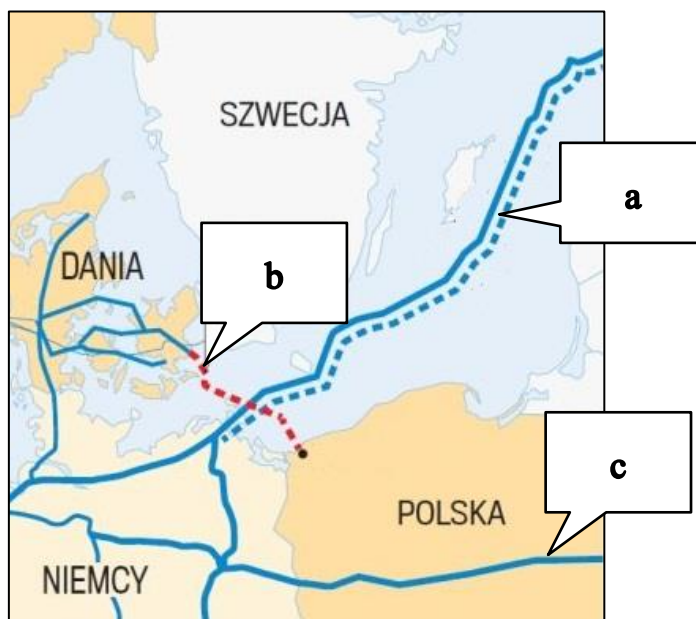
Zadanie 20

Uzupełnij poniższy tekst, podkreślając w każdym przypadku jedną poprawną odpowiedź spośród czterech możliwości podanych w nawiasach.

Wydobycie gazu ziemnego w Polsce pokrywa obecnie około (*jednej dziesiątej* / *jednej czwartej* / *połowy* / *dwóch trzecich*) krajowego zapotrzebowania. Najwięcej gazu ziemnego wydobywa się (*na szelfie bałtyckim* / *na Niżu Polskim* / *w Sudetach i na Przedgórzu Sudeckim* / *w Karpatach i Zapadlisku Przedkarpackim*). W 2017 r. około (5% / 20% / 35% / 50%) importu gazu ziemnego do Polski odbywało się drogą morską za pomocą gazoportu w Świnoujściu. W 2016 i 2017 r. skroplony gaz ziemny, czyli (*CNG* / *CPN* / *LNG* / *LPG*), był sprowadzany do Polski głównie z (*Algierii* / *Kataru* / *Norwegii* / *Zjednoczonych Emiratów Arabskich*). PGNiG S.A., największa polska spółka gazowa, prowadzi wydobycie gazu ziemnego również poza granicami Polski – najczęściej gazu ziemnego wydobywa na terytorium (*Danii* / *Holandii* / *Norwegii* / *Rosji*).

Zadanie 21

Na poniższej mapie zaznaczono przebieg kilku dużych gazociągów tranzytowych. Linią ciągłą oznaczono gazociągi istniejące, a linią przerywaną – gazociągi projektowane lub znajdujące się w trakcie budowy.

A. Podaj nazwy gazociągów oznaczonych literami a, b i c.

a – Nord Stream (Nord Stream 2, Gazociąg Północny, Północny)

b – Baltic Pipe (Gazociąg Bałtycki, Korytarz Bałtycki, Bałtycki)

c – Jamał (Gazociąg Jamalski, Jamalski, Jamał-Europa)

B. Wyjaśnij krótko, dlaczego władzom Polski zależy na budowie gazociągu oznaczonego literą b jeszcze przed końcem 2022 r.?

Przykładowa poprawna odpowiedź:

Budowa gazociągu Baltic Pipe pozwoli na zróżnicowanie źródeł dostaw gazu ziemnego do Polski i uniezależnienie się od dostaw gazu z Rosji. Gazociąg powinien zostać oddany do użytku przed końcem 2022 r., ponieważ kończy się wtedy długoterminowy kontrakt z rosyjskim koncernem Gazprom na dostawy gazu ziemnego do Polski.

C. Wyjaśnij krótko, dlaczego władze Ukrainy twierdzą, że rozbudowa gazociągu oznaczonego literą a jest sprzeczna z interesami ich państwa.

Przykładowa poprawna odpowiedź:

Rozbudowa gazociągu Nord Stream umożliwi dostawy gazu ziemnego z Rosji do Niemiec z pominięciem tranzytu przez Ukrainę. W sytuacji konfliktu rosyjsko-ukraińskiego możliwe staje się przerwanie dostaw gazu na Ukrainę bez zakłócenia dostaw gazu do kontrahentów z Europy Zachodniej. Możliwy jest też radykalny spadek dochodów z opłat przesyłowych.